

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Fészkelődés.

Horvátországban elfogtak néhány fészkelődő szerbet, akiket a közvélemény harsónái összeesküvőknek fujnak fel, a horvátok pedig nemzeti hősokeket csinálnak belőlük. A nagy összeesküvő hajszolásnak pedig az lesz a vége, hogy a banda tagjai szépen leleplezik egymást, kisül, hogy nem összeesküvők a jeles férfiak, hanem éretlen fészkelődők, akiknek virgács kell; vagy közönséges bérencek, akiket szerb álmadozók pénzelték, hogy csináljanak egy kis kavarodást. Mert a szerbek még mindig álmodnak egy nagy délszláv királyságról s Horvátországban mindig volt néhány diák, iskolamester, félművelt rajongó, aki nem fért meg a bőrében.

Az egész horvátországi eset nem annyira nagy sor, mint inkább jellemző tünete annak a fészkelődésnek, amely a magyarság s a magyar állameszme ellen léptenyomon megnyilvánul. A horvátok fanatikus gyűlölettel vonulnak fel ellenünk s nem elégsznek meg azzal, hogy otthon játszák kis játékaikat, hanem átültetik a mozgolódást magyar területre is. A muraközi buesusok zászlóira horvát színeket aggatnak s a muraközi asszonyok horvát nemzeti pántlikával övezik derekukat. A horvátországi szerbek Belgrád felé kacsintgatnak; Boszniában s a tengerparton csinálják a hangulatot a nagyhorvát eszmének; az országgyűlés tagjai népgyűléseket és ünnepeket rendeznek, amelyeknek egyik programponja: tüzokádás és köpködés Magyarország felé. Ezek történnek délen.

Északon a tótok fészkelődnek. Csehországban rendeznek kiállítását, Prágában keresik a szellemi központot s itthon Hlinka és társai izgatják a népet. A nagyhangú tót fiskálisok és hivatásukról megfélemedezett papok dühöngenek a magyar nyelv s a magyar intézmények ellen.

Az oláhok között is terjed a maszlag.

Annyi köztük a nemzetiségi apostol, hogy valamennyit összefogdosni sem lehetne, mert akkor nem jutna hely a kisebb gonosztevőknek. A szászok szép csendesen dolgoznak, intelligenciában és gazdasági téren erősödnek. Rengeteget fogyasztanak a Schulverein könyveiből s a reklámeszázár arcképéből.

Eközben az európai közvéleménybe beleordítják hazugságaikat a népboldogítók, akik a hazaárulók krokodilus könnyeinek felülnek. Rendszeresen folyik a magyarság befekettítése. Még komoly angol lapok, szemlék és folyóiratok is helyet adnak a förmedvényeknek, mert a magyarság gyalázása most divat s belenyomult a köztudatba az a balhit, hogy a magyarországi nemzetiségek keresztre vannak feszítve. És nagyon kevés az olyan magyar, aki ezekkel az otrombaságokkal az egész világ előtt szembeszállna. Ha gróf Mailáth József nem dolgoznék, ha alapos tudásának fegyvereivel nem oltalmazná nemzetét, a külföld bátran azt hihetné, hogy vagy nem értesülünk a nyugat szellemi mozgalmairól, vagy nem tudunk a vádak ellen védekezni.

Bizony édes atyámfiai, érkezett az az idő, hogy meg kell szüntetnünk minden társadalmi torzsalkodást, korlátozni kell a politikai ellentéteket, hogy egy táborban lehessen minden magyar ember. Mert nehéz idők következnek ránk. Forrongó vulkán a világ s talán az utolsó kitörés következik. Egymásra féltékenyen néző óriási népek harca készül. Azok az apró böffenések, amelyek a nemzetiségi posványból feltörnek, a mélyben égő tüzről tesznek tanúságot s ez a tűz lángba boríthatja még Európát, a tűzben pedig legkönnyebben elghetünk mi, rokon nélkül álló kis nép, amely ha nem tudja fenntartani állami létét, mint nemzet is elveszett.

Történelmünk emlékei egy ványadt rémet is felidéznek, valahányszor a nemzetiségek

fészkelődése megkezdődik. Mintha a rém titkos keze működne újra, hogy a hatalmasan előretörő nemzeti szellemet megbénítsa. Hiszen mindig egy uton jártak a reakció és a nemzetiségek gyűlölködése. A nemzetiségi fészkelődés a magyar állam erőpróbája. Ha ezt megtudja törni, a reakció visszabujik fényes odújába; de ha elgyengülünk, szövetségese lesz a gyűlölködésnek.

A nemzetiségi veszedelem nemcsak vidékeket fenyeget, hanem átka az egész nemzetnek. Nem csak azoknak kell védekezni, akik körül forr egy piszkos áradat, hanem minden magyarnak; nekünk is, akiket azzal áldott meg a Gondviselés, hogy saját véreink között, magyar vidéken szolgálhatjuk a hazát. A messziről hangzó ordításból csak egy-egy hang hatol el hozzánk, de ezek a hangok figyelmeztető jelek arra, hogy az egész közvélemény erélyesen sürgesse a radikális nemzetiségi politikát.

A keztyüs kéz politikájának átka alatt nyögünk. Melyik államban fordulhatna elő az, ami nálunk, hogy nemzetiségi iskolákban letépik a nemzeti címet; a társországban ronggyá teszik a zászlónkat s a saját otthonunkban piszkot szór felénk a nemzetiségi sajtó. Melyik állam tűri azt, hogy törvényhatóságai, hivatalos testületei idegen nyelven hozzák határozataikat s melyik állam tűri meg azt, hogy közigazgatása jórésben idegen nyelvű legyen.

Minden törvény elavul. Az élet nem tűr örökös emberi igazságokat. A viszonyok változnak, változniok kell a törvényeknek is.

Ma már bebizonyosodott, hogy egyedül a magyarság vállal nyugszik az ország jövő sorsa. Amikor a nemzetiségi törvény megalkottatott, egy átkos uralom sulya alatt megroskadva, a balsors sujtó öklétől leverve nem bizakodhattunk abban, hogy a saját erőnkől felépíthetjük a független nagy Magyarországot. Munkatársakul hívtuk és fogadtuk a nemzetiségeket, akiknek a világtörténelemben pétdátlan jogokat

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a baktériummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kérés értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. — A forráskezelőség.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál ZALAEGERSEGEN.

Ma számunk 10 oldal.

biztosított a törvény. Ma azonban minden jel arra mutat, hogy a magyarságnak teljesen a maga erejére bízva, sőt a nemzetiségek által hátráltatva kell kiküzdenie az önállóságot. Mi szükségünk van tehát a piócák barátságára?

A nemzetiségek megmutatták, hogy ellenségei a magyarság hegemoniájának; a horvátok szeparatiztikus törekvése nyilvánvaló. A barátságukat tehát hiába keressük. Nincs más hátra, mint az erős kéz politikája. Új nemzetiségi törvény, a horvátoknak pedig erős kioktatás arról, hogy mit irtak a fehér lapra. Testvérünk mindenki, aki a magyar állameszmének hive, a többi ellenség.

Ezt vallja minden magyar és követelje erőlyesen az egész nemzet, hogy a törvényhozás és a kormány szabjon határt a fészkelődésnek.

A vármegyházról.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága a hó 12-én tartotta meg augusztus havi ülését, gróf Batthyány Pál főispán elnöklete alatt.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy július hó folyamán a vármegye területén működő esendőrség által a büntető bíróságok hatáskörébe tartozó büntett és vétség miatt feljelentett 220 egyén, akik közül a nyomozás során előzetes letartóztatásba helyeztetett 20. A kinyomozott büncselekmények legnagyobb része az ember testi épsége és vagyon ellen irányul. Felhívó jelenség, hogy 27 egyén gyujtogatás miatt lett feljelentve.

Kihágások miatt a kir. járásbírókhoz 15, a közigazgatási hatóságokhoz 699 egyén lett július hó folyamán feljelentve.

Az aratás rendben befejeztetett; sztrájkmozgalom egy esetben fordult elő a perlaki járásban, a gróf Festetics-féle turesiscei gazdaságban, ahol a járási főszolgabíró által a törvényszerű intézkedések megtételére a munka egy napi szünetelés után újból megkezdett és befejeztetett.

Orvosrendőri hullaszemle 6 esetben teljesített; a halál oka 2 esetben szívszélhűdés, egy esetben agyvérzés, egy esetben égési seb, egy esetben földomlás volt.

A tüzesetek száma 16 volt. A bejelentett összes kár 185.446 K 20 f; ebből biztosítás útján megtérül 83.841 K 20 f, maradt fedezetlen kár 101.605 K. A tűz keletkezésének oka 4 esetben gyujtogatás, 10 esetben gondatlanság volt, 2 esetben pedig kiderítetlen maradt. Amerikába szülő utlevél 10 egyén részére adatott ki.

Közegészségügy. Az időjárás július hó folyamán száraz meleg volt, váltakozva hűvösebb szeles napokkal és kevés csapadékkal.

A felnőttek közegészségi állapota mult hó folyamán kedvező volt, amennyiben csekély számú megbetegedés mellett csak váltólázak s az emésztési szervek könnyű lefolyású hurutos bántalmi észleltettek.

A gyermekek közegészségi állapota általában nem volt kielégítő, mert bár a fertőző bántalmak járványra nem fajultak, mégis az előfordult vörheny esetek — Zalamindszent, Zalalövő és Zalapataka községekben — súlyos jellegűek voltak s a halálzási arány nagy volt. Előfordult még kanyaró és hökkrut szórványosan, továbbá gyomor és bélhurut.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronsoló toroklob 16, hasihagymáz 9, kanyaró 50, vörheny 58, hökkrut 45, gyermekágyi láz 1 esetben.

Rendőri boncolás teljesített 1, súlyos sértés bejelentett 21.

Öngyilkosságot 2 egyén követett el és pedig: Kolmann Istvánné 75 éves muraszterdahelyi lakos a Murába ugrott s belefullt, továbbá Nagy József 49 éves zalaegerszegi lakos téglás felakasztotta magát.

Véletlen szerencsétlenség folytán kilencen haltak meg: Farkas Kenyeres József 34 éves

zalaegerszegi kőműves a zalaegerszegi törvényszéki ifogház párkányának lezuhanása folytán bordatörést és bélrepedést szenvedett; — Marinka Margit 2 hónapos csecsemő a lovak által elragadott szekérről Ráczkanizsán leesett s agyrázkódás következtében meghalt; — Türk Margit bányavári két éves gyermek meggyulladt ruhái által okozott égési sebeiben pusztult el; — Szakács Balázs 35 éves draskoveczi lakos és Lipics István 38 éves esukoveczi lakos a Drávába fulltak; — Fliszár János 39 éves alsószenterzsébeti lakost tüzvész alkalmával bedőlt fal nyomta agyon; — Egyed Ferenc mileji lakos egy éves leányára a borona ráesett s agyonütötte; Mészöli Ferenc 45 éves káptalanotói lakos a homokgödörbe fulladt; — Jankó Géza 36 éves raposkai lakost robbantás közben a kő ütötte agyon.

Szerencsétlen szülés egy esében fordult elő. Anya és gyermek életben maradtak.

Elmekórnak 4 esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát; ezek közül egy a lipótmezei tébolydába, egy a zalaegerszegi kórházba szállított, kettő pedig házi ápolás és felügyelet alatt áll.

Hét évnel fiatalabb gyermekek gyógykezelése 45 esetben mulasztott el.

Pénzügy. A kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy július hó folyamán egyenes adóban befolyt 197.030 K 03 f, 1907 év hasonló időszakában pedig 251.655 K 88 f, vagyis az ideai befizetés a tavalyihoz képest 54.605 K 85 fillérrel kisebb. Ez év első hét hónapjában 1,374.175 K 66 f, mult évben 1,673.225 K 85 f, vagyis 399 050 K 19 fillérrel több folyt be, mint az ideai. A hátralék a mult évi hátralék és folyó évi kivetés 71%-ának felel meg.

Hadmentességi díjat júliusban 2276 K 25 fillért fizettek be. Julius végéig a bevétel, a tavalyihoz képest 11.019 K 75 fillérrel esett.

Bélyeg és jogilletékben 88.576 K 58 f volt a bevétel, amely a mult év július havi bevételhez képest 1091 K 69 fillér emelkedést mutat, de a mult hó végéig a bevétel 72.016 K 22 fillérrel csökkent.

Illeték egyenérték 805 K 82 f folyt be. A július bevétel 602 K 25 fillérrel, az év első hét hónapjában pedig 4884 K 44 fillérrel kisebb.

Fogyasztási és italadóban mult hóban 225.504 K 43 f, 1908 júliusban 299.811 K 70 f volt a bevétel. 1908 július végéig 1,288.013 K 45 f, 1907 július végéig 1,587.983 K 04 fillért vettek be. A bevétel júliusban 74.306 K 87 fillérrel, július végéig 99.929 K 50 fillérrel esett.

Italmérségi illetéket mult hóban 10.913 K 58 fillért vettek be. E cinnél a bevétel júliusban 326 K 25 f, július végéig 1198 K 70 f emelkedést mutat.

Dohányjövédékben július hó folyamán 261.095 K 15 f volt a bevétel, amely a mult évihez képest 9898 K 20 fillérrel nagyobb. Julius végéig a bevétel 59.219 K 04 fillérrel emelkedett.

Sójövédékben július hóban 9553 K 79 fillért, 1908 július végéig 55.167 K 54 fillért vettek be. A bevétel július végéig 8298 K 07 fillérrel csökkent.

Leírtak a mult hóban: 12001 K 63 f egyenesadót, 203 K hadmentességi díjat. Fizetési halasztást 18, ideiglenes házdó mentességet 12 esetben engedélyeztek.

Közgazdaság. A július első felében leesett csapadék mennyiségére nézve nem volt oly mértékű, hogy az eddigi szárazság okozta károkból lényegesebb változást idézett volna elő. Igaz ugyan, hogy a kapásnövények fejlődésére időszakilag kedvező befolyással volt, azonban az utóbbi hetek szárazsága következtében a terméskilátások szintén rosszabbodtak.

E hó folyamán a gazdaságok részben az aratással, de legnagyobb részben a hordási és cséplési munkálatokkal voltak elfoglalva.

A cséplési eredmények az ősziéknél türethetők, helyenkint, amennyiben meglehetősen jó minőségű szolgáltattak, kielégítő.

A tavasziak termése már sokkal rosszabb eredménnyel szolgált, amennyiben ezeknél ugy a minőség, mint a mennyiség sem felel meg a várakozásnak.

A kapásnövények termése a száraz időjárás következtében, habár az egész megyében nincs veszélyeztetve, mégis tekintettel az egyes jársok teljesen meghiusult kapásnövény termésére, az átlag gyengének mondható.

A takarmányneműk termése általánosságban

nem kielégítő. A megye egyes részeiben némi lóheret, lucernát és sarjút is lehet takarítani, azonban ezen helyeken is oly csekély mennyiségben, hogy a takarmányhiány tekintetében számottevő tényező nem lehet.

Főképp a nyári zöld takarmányok azok, melyek termése teljesen meghiusultnak jelezhető.

A szép terméshezajamot ígérő szőlők fejlődése e hó elejéig kifogástalan volt, azonban az abnormisan nagy szárazságot már a szőlő is érzi. Ha az eső még hosszabb ideig kinarad, a szőlő terméshozama, annak nem kellő fejlődése következtében, a várakozáson alul fog maradni.

Az állatállomány takarmányozása a rossz takarmánytermési viszonyok miatt már e hóban is gondot okozott a gazdáknak. A nyári zöldtakarmány termés teljes hiánya miatt nem egy gazdaságban kényszerültek a télire szolgáló szalastakarmányok feltakarmányozását megkezdni.

Az állategészségügyi viszonyokban a mult hóhoz képest lényegesebb változás nem állott be.

A gabonaárak, dacára a rossz takarmánytermésnek, mely mintegy magában involálja az erőtakarmányok és így a gabonafélék árának emelkedését is, e hóban nem emelkedtek, sőt lényegesen estek.

Az állatvásárok e hóban igen látogatottak voltak. Történtek is nagy számban eladások, de még sem olyan mérvben, mint amilyen a kínálat volt. A mintegy 50%-al visszaesett árak mellett a gazdák nem voltak hajlandók állalaitól megválni.

Mint fontos közgazdasági momentumot meg kell említeni, hogy a gazdák a takarmányhiány következtében állataik nagy részét piacra viszik, melyet ha ma vonakodnak is alacsonyabb árakon értékesíteni, utóbb kényszerülve lesznek talán olcsóbb áron áruba bocsátani.

A takarmányhiány, melynek kihatása az állatállomány csökkentésével nem egy évre terjed ki s azt mondhatni, kétségtelenül maga után vonja a depakorációt, oly súlyos csapással fenyegeti az utolsó évtizedben szép fejlődésnek indult állattenyésztésünket, hogy annak megállítására, vagy csak aránylagos csökkentésére is minden eszközt fel kell használnunk.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi állapota a mult hóban kedvezőtlen volt, amennyiben a hivatalból jelentendő betegségek — a hólyagos kiütést és a sertésorbáncot kivéve — terjedtek úgy, hogy a fertőzött községek száma 65-ről 77-re emelkedett. Különösen a lépfene okozott egyes községekben számottevő veszteségeket; nagyobb mértékben lépett fel nevezetesen a pacsei járás Micsfa és Rád, továbbá a perlaki járás Kotor és Alsódomboru községeiben. Nagyon megnehezíti a védekezést a takarmányhiány, amelynél fogva a fertőzött legelők használata alig kerülhető el, másrészt az a körülmény, hogy az állattulajdonosok — dacára az ismételt felvilágosításnak s a kilátásba helyezett anyagi segítségek — idegenkednek a védőoltások igénybe vételétől, ami pedig az adott viszonyok között egyedül alkalmas arra, hogy a további fertőzéseknek és elhullásoknak útját állja.

Július hó elején lépfenével fertőzve volt 6 község, a hó folyamán megállapított 20 községben, megszűnt 9-ben, fertőzve maradt 17 község. Veszétséggel fertőzve volt egy község, megállapított 1-ben, megszűnt 1-ben, fertőzve maradt 1 község. — Hólyagos kiütéssel fertőzve volt 4 község, megállapított 2-ben, megszűnt 4-ben, fertőzve maradt 2. — Rühkórral fertőzve volt 3 község, megállapított 1-ben. — Sertésorbáncal fertőzve volt 15 község, megállapított 8-ban, megszűnt 11-ben, fertőzve maradt 12 község. — Sertésvészettel fertőzve volt 36 község, megállapított 13-ban, megszűnt 8-ban, fertőzve maradt 41 község.

Egyéb betegségek előfordulása nem észleltetett. Védőoltások lépfene, sercegő üszök és sertésorbánc ellen 11 gazdaságban, továbbá 3 községben kigazdák állatain s 1 községben a községi tenyészállatokon eszközöltettek.

Az állatvásárokon általában nem volt túl nagy felhajtás, azonban az állatárak jelentékeny esése folytán, különösen a hó második felében, a külföldi vevők s jelsül olasz állatkereskedők szokatlanul nagy számban keresték fel az állatvásárokat s főként növendék marhát jelentékeny számban vásároltak.

Takarmányhiány.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a múlt héten foglalkozott a takarmányhiány kérdésével s a vármegye minden részéből összeírt törvényhatósági bizottsági tagok egyhangúlag konstataáltak, hogy az egész vármegyében takarmányhiány van. Csak apró szigeteskék azok a vidékek, ahol az inség kevésbé érezhető, mert talán az egyébként posványos rétek úgy ahogy birták a szárazságot, vagy néha kaptak valami kevés csapadékot. De ezek a kivételes apró területek az általános inséget még mérsékelni sem tudják, mert feleslege ugyiszólván senkinek sincs.

Virágzó állattenyésztésünket tehát veszély fenyegeti. A gazdák még nem tudtak beletörődni abba, hogy marháikat potom árért eladják s aki teheti, az utolsó szál takarmányig megtartja az állományt. Gazdáink el vannak szánva arra is, hogy vásárolt takarmányon teleitessenek ki s keressék a módjait annak, hogy a szükségletet beszerezhessék és biztosíthassák. Ez pedig nem könnyű feladat.

Vármegyék, gazdasági egyesületek, kereskedelmi és iparkamarák egymás után írják fel a kormányhoz, hogy a takarmánykiviteli tilalmat léptesse életbe. A tilalom majd meg is lesz, de nagy kérdés: nem lesz e már késő és fog-e valamit használni a gazdáknak a pusztai tilalom és a takarmányneműekre biztosítandó szállítási kedvezmény?

A mi igazgatásunkat általában a késelelem jellemzi. Különösen szembetűnő ez a közgazdasági vonatkozású kérdésekben. A késelelem oka talán nem is a jóakarát, vagy a kellő erély hiánya. Hiszen államférfiaink s közigazgatásuk vezetői valamennyien radikális magyarok, akik érdekeinknek törhetetlen védelmezői. Igazgatásunk rendszerében és közjogi helyzetünkben van a hiba gyökere. Az önkormányzatok hatásköre közgazdasági kérdésekben még a mérvadó véleményadásig is alig terjed ki. Felírhatnak, panaszkozhatnak és kérhetnek. A miniszter pedig rendelkezik, ha — előbb megegyezésre jutott az osztrák kollégával. Mert először is nagyon sok közgazdasági intézkedésnek semmiféle sulya és eredménye nem volna, ha Ausztriában hasonló intézkedést nem léptenének életbe, másodsor pedig tekintettel kell lennünk a vámközösségre és saját érdekeinkre is, mert ha a mi kormányunk valami olyant osekészik, ami az osztrákoknak nem tetszik, a Lajtán túl azonnal kispekulálnak valamit, ami nekünk árt. Elég a folytonos állatvadászokra utalunk, amelyekkel állatvásárlásunk forgalmát sokszor elsínyítják.

A takarmánykiviteli tilalommal csak akkor érnék el valamit, ha az Ausztriába való szállítás is tiltatik és ha Ausztria is kiviteli tilalmat léptet életbe. Mert a kivitt takarmánynak talán 90%-át Ausztria exportálja s ha az határait le nem zárja, a magyarországi takarmányt könnyen eladhatja a vámkülföldre.

De ma már az is kétes, hogy a kiviteli tilalom egyáltalában nagy haszonnal jár-e? A már eddig eladott takarmányneműt siettek kiszállítani s eladó takarmány alig, vagy csak kis mennyiségben áll rendelkezésre. A gazdák tehát bemehetnek az üres boltba, csörgethetik a pénzt, de nem kapnak érte semmit. A szállítási kedvezményt biztosító bárcákat zsebre vágthatják, mert nem lesz mit szállítani. A takarmányhiány enyhítése céljából kiadandó rendelet marad papíros, amelyet azonban takarmányra felváltani nem lehet.

Nem elég tehát a kiviteli tilalom s a szállítási kedvezmény, hanem arról is gondoskodni kellene, hogy a szükséglet esetleg behozatal útján biztosítható. A világforgalom útjai ma már körülhálózák a földet s ha Anglia friss húst tud impontálni Ausztráliából, bizonyosan nem lehetetlen a takarmányneműeknek Fiuméba való szállítása sem.

Nagy baj, hogy a szükséglet mérvének megállapítására megbízható adatgyűjtés nem történt. Csak annyit tudunk, hogy inség van, de hogy hol mire és mennyire volna szükség, azt kipuhatolni a kormány alig képes, mert a gazdaközönység jórészen még szervezetlen, a közigazgatásnak tehát csak valószínűségi adatok állnak rendelkezésére.

Ehibázott dolog az is, hogy a szállítási kedvezményeket kivételes időkben is csak a gazdák kapják. Ki kellene azt terjeszteni — épen a gazdaközönység érdekében — a kereskedőkre is, hogy ezzel a vállalkozási kedv erősödjék s a

takarmányneműek forgalma emelkedjék. A kereskedelem sokkal biztosabban felkutatja a szükségletet s az értékesítendő árut, mint bármely hivatalos statisztika. De ehhez természetesen versenyképességre van szüksége.

De az eddigi szállítási kedvezmények az egyes gazdákra nézve nem is jelentettek számbavehető hasznot. Minimálisak voltak és a kieszközlés nehézkes. Annak előnyét a kereskedelem — nagy forgalmánál fogva — ki tudná használni s a gazdákra áthárítani.

A gazdáknak nyújtott kedvezmények, még ha valami előnyük van is, legtöbbször malasztok. Megtörtént például, hogy a katonai élelmezési raktárak nagy hangon hirdették a korpát gazdák részére. A hirdetmény megjött a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülethez is. A megrendelésekre azonban legtöbbször az a válasz érkezett: nincs, elfogyott.

A mostani inséges esztendő és az inségakció azt bizonyítják, hogy a mi igazgatásunk kivételes időkre nincs berendezkedve. Gyors és határozatos segélyt nyújtani nem tud. És amíg a Balkán államok radikális eszközökkel védik közgazdasági érdekeiket, mi még csak a feliratozásnál és panaszkodásnál, adatgyűjtésnél tartunk. Eközben az olasz kereskedők járnak a vásárokat s rengeteg állatot visznek ki. Mikor azután lesz takarmányunk, nem lesz állatállomány. Hát akkor majd eladjuk a takarmányt még olcsóbb pénzért, mint manap a marhát.

(K.)

Aktualitások.

(Magyar vezényszó.) A bécsi lapok napihirei között egy kis közlemény huzódott meg, amely nekünk nagy örömet jelentene, ha igaz volna. Nem kevesebbről van ugyanis szó, mint a magyar vezényszó, amellyel a királygyakorlatok alatt kísérletezni akarnak. De hát az osztrák katonai bölcsesség sokszor kísérletezett már, s amire megszületett a szakvélemény, az élet már messze vágatott a mindenható vezérkar tudománya fölött. Addig kísérleteztek, míg el nem verték a kiválóan képzett és vezetett hadsereget, amíg mindegy katonai virtust meg nem fojtott a copf.

Azt írják Bécsből, hogy a vezető körök már nem zárkóznak el ridegen a magyar vezényszó behozatala elől s az idej nagygyakorlaton kísérleteket fognak tenni a magyar vezényszóval. A pozsonyi és zágrábi kombinált hadtest fog szemben állani és ez az újítás összefügg a magyar vezényszó kérdésével. Egy igen befolyásos honvédtábornok ugyanis be akarja bizonyítani, hogy a többnyelvű vezénylet nem okozhat nehézséget s az ő kívánságára kombinálnak egy hadtestet, egy közös, egy magyar honvéd és egy horvát honvédhadosztályból, úgy hogy háromféle vezényszó lesz ebben a hadtestben. Rendes körülmények között a hadtest két közös és egy honvédhadosztályból áll, az osztrák hadtestekben tehát csak német, magyar hadtestekben német és magyar, a horvát hadtestben német és horvát a vezényleti nyelv. Ha behoznák a magyar vezényszót, akkor csupán az egy horvát hadtestben maradna kétféle kommandó, mert akkor a magyar hadtestekben is egységes lenne a nyelv, mint az osztrákokéban. Hozzáértők nem kételkednek abban, hogy a háromnyelvű hadtestet minden nehézség nélkül fogják vezetni.

Valószínű, hogy az egész hiraadás kacsa, mert a kormánykörökhöz közelálló felhivatalosok sietnek cáfolni. Nix ungrisch, — mondják a generálisok. De csak addig mondják, amíg egyszer újra meg nem vernek bennünket. Akkor majd megtanulják, mekkora erkölcsi hatás van abban, ha a bakának úgy vezényelnek: előre magyarok!

* * *

(A munkaszünetelés.) A kereskedelemügyi miniszter földolgoztatta az évi május elseji munkaszünetelés statisztikáját. A munka adatai szerint május első napján a szűkebb értelemben vett Magyarország területén 151,624 ipari alkalmazott és pedig 147,863 gyári és 5761 kisipari munkás, továbbá 7513 bányamunkás szünetelt. Tehát az összes gyári munkásoknak mintegy 47,703 százaléka, a kisipari munkásoknak körülbelül 1,44 százaléka és a bányamunkásoknak 15,03 százaléka nem dolgozott. E munkamegszüntetés 835 gyári, 11,969 kisipari és 6 bányai vállalatot érintett.

Általában a mozgalom csak a szociáldemokrata alapon szervezett és a kénytelenességből szünetelő

munkásokra szorított, míg a munkások tulajdonképpen nagy része távol tartotta magát tőle. Az adatokból azonban egyuttal kivehető, hogy a munkaadók a szünetelést nem nagyon ellenézték. Ugyanis mindössze 54 gyári és 711 kisipari műhelyben szünetelt 3138, illetve 2624, összesen tehát 5761 munkás a munkaadók engedelmével. A bányákban általában kevés helyen volt szünetelés, de viszont 6 közül 4 bányában és 7513 közül 3409 bányamunkás a munkások akarata ellenére szünetelt.

A mozgalom legnagyobb arányúnak a székesfővárosban mutatkozott. Itt 311 gyárban és 4738 műhelyben 77,332 ipari munkás, azaz a hozzávetőleges munkáslétszámnak mintegy 59,49 százaléka nem dolgozott. Az országban összesen szünetelt munkások számából pedig 51 százalék jut a fővárosra. A szünetelők kétharmada a gyári és egyharmada a kisipari munkások közé tartozott.

A székesfővároson kívül a szünetelő munkások számát tekintve Fiume (5700), Pozsony (5152), Győr (4841), Temesvár (4160), Debrecen (4019), Pécs (1442), Arad (2937) és Szeged (903) törvényhatósági városok, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun (14,571: Erzsébetfalva, Újpest, Monor, Ráckeve, Vác, stb.), Krassó-Szörény (7898: Resica, Anina, Nádorhegy, Lugos), Torontál (1701: Nagykikinda, Nagybecskerek), Zala (1189: Nagykanizsa), Szeged (1077: Nagyszeged), Pozsony (1000: Ligetfalva), Brassó (910: Brassó), Borsod (830: Ószd) és Veszprém (742: Pápa) vármegyék területén volt még nagyobb arányú mozgalom. Budapest és környéke vagyis Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye után éppen úgy, mint a múlt évi október 10-iki országos munkamegszüntetések alkalmával, ezuttal is a Tisza-Maros szögében volt a mozgalom a legnagyobb, ahol ugyanis 17,705 ipari és 2980 bányamunkás szünetelt.

A május elseji tüntetésbe ebben az évben egy politikai kérdés, az általános választói jog kapcsolódott bele. A fölvonulások és népgyűlések ennek jegyében folytak le. Mégis a közigazgatási hatóságok és iparfelügyelők összes jelentései megegyeznek abban, hogy a mozgalom az idén az előző évekhez képest jóval csekélyebb mértékű és sokkal csendesebb lefolyású volt.

A szünetelés folytán az ipar és a bányászat, a szünetelő munkások számával egyenlő vagyis 159,137 munkanapot veszített, a munkások pedig, megközelítő pontossággal, 636,548 K keresettől estek el.

A sippal-dobbal lelkesedve reklámozott és hirdetett vörös május tehát e sohasem hazudó számok adatai szerint alapos kis kudarcra végződött. A szociáldemokrata párt bárhogyan is felfújta a »nagy« nap sikereit, magában meg kellett győződnie arról, hogy amint a taglétszám-szaporulat horribilisen csekély százaléka is világosan mutatja: a szociáldemokrata mozgalom nálunk határozottan visszafejlődőben van! Kár tehát olyan nagyon rázni a rongyot és tömegsztrájkjal fenyegetni az ország népét.

* * *

(Vége az idénynek.) Augusztus közepe felé vége a fürdőidénynek. Régi babona szerint Lőrinc, aki nevenapját augusztus 11-én ünnepli, a vizet és a dinnyét hasznavehetetlenné teszi. Amint-hogy igaz is, hogy Lőrinc napja után elég egy két esős nap és vége a rendszeres fürdőzésnek. A napsugár ereje egyre gyengül, az éjszakák hosszabbak, nappal valami őszi melankólia vegyül a verőfénybe is, a nagy vizek mellett s a magas hegyek között pedig didergős szelek fujdogálnak.

Tehát pakkoljunk és menjünk haza. És megérkeznek lassanként a távollevők, akiktől érdemes tudakozódni: hogyan nyaraltak, hogyan szórakoztak, mert sok érdekes dolgot tud meg az ember.

Igy például nagyon jellemző a mi magyar fürdőhelyeinkre az a tapasztalat, hogy a fürdőközönység élelmezése sehogyan sincs biztosítva s amíg ugyiszólván az orra elől viszik el külföldre az élelmiszert, a nyaraló családok, akik háztartást vezetnek, csak keserves kinnal és méreg drágán tudnak valamihez jutni. Ez pedig nagy akadály annak, hogy a nyaralótelepek gyorsan gyarapodjanak, új villasorokkal szaporodjanak. Mert ki az ördög szerez ott villát, ahol reggeli álmából ugyan a gulya kolompja s a kanász túlkölése veri fel, de a húst azért Bécsből kell hozatni, ahol szőlők és gyümölcsösök között

kanyarog az ut, de a gyümölcsből csak a férgeket kapja.

Ezeket egy balatonparti nyaralótól tudjuk, aki a többek között felpanaszolta, hogy az élelmiszerekkel valóságos uzsorát üznek s a vendéglősök helyzete csak annyiban könnyebb, hogy nagyobb mennyiségre levén szükségük, — Bécsből szerezhetik be a konyhára valókat.

Nem komikus az, hogy a magyar ökor husát az osztráktól kell visszakérni, sőt halat is bécsi közvetítéssel kapnak a Balaton partján?

Valamikor a boldogult halászlé korszakban, a nyaralóknak kirándulóknak nagy mulatság volt, ha körülülhették a halászok bográcsait, vagy várták a parton a huzás végét és azon frissen vették a vickándozó halat. Ennek vége van. A falusi nép özönével hordta a nyaralóknak a szárnyast, tejet, vajot, gyümölcsöt. Ennek a szokásnak is kezd nyoma veszni. A postai csomagok forgalma ellenben megszorodott. A nyaralók a fővárosi vásárcsarnokokból hozatnak gyümölcsöt, stíriai kappant, vajot és sok egyéb.

A Balatoni Szövetség sokat fáradozik azon, hogy megszüntesse ezt a képtelenséget. De az eredmény csak lassan mutatkozik. Mert az élelmesség és a vállalkozási szellem kevés, a kivétel pedig ma már annyira tulteng, hogy nem-sokára a Balaton vizéhez is csak exportőrök közvetítésével lehet hozzájutni.

A nyaralók panaszokkal térnek vissza s a panaszok nemcsak az élelmi cikkekre vonatkoznak. És valószínűleg ezek a panaszok az okai annak, hogy a magyar fürdők látogatottsága nem emelkedik, míg Stájerország tele van magyarokkal.

Iskolai értesítések.

A zalaegerszegi m. kir. állami elemi mindennapi fiú- és leányiskolában az 1908—1909. tanévi beiratások folyó évi szeptember hó 1—7-ig eszközöltetnek: és pedig a tandíjt fizetők délelőtt 9—12-ig, a tandíjmentesek délután 2—5 ig iratkozhatnak be.

A „Szentlélek Isten“ segítségül hívására a róm. kath. tanulók szeptember hó 8-án reggel 8 órakor tartandó szent misén a plébánia templomban, a protestánsok az ágost. evangélikusok templomában, az izraeliták saját imaházukban tartandó isteni tiszteleten megjelennek. A rendes tanítás ugyanezen hó 9-én veszi kezdetét.

Tandíj, felvételi és egyéb beiratási díjat az állami elemi iskola tanító testületének két-két tagja az elemi iskolák épületében, a fiú- és leányiskolában nyugtázással veszik át. Ugyanezen helyeken történik a beiratás is, az iskolák igazgatóinál és egy másik teremben az osztálytanítóknál, osztálytanítónőknél.

A tanulók évi tandíja 4 koronába van megállapítva. Ezen az összegben kívül minden tanuló, még a tandíjmentes is, tartozik felvételi díj címen 50 fillérről, a tanítói nyugdíj és gyámalap javára 30-, évi értesítőért 50 fillérről, összesen 1 korona 30 fillérről fizetni.

Kivételt képeznek az állami gyermekmenhelyek kötelekébe tartozó és elhagyottá nyilvánított tanköteles gyermekek, akiket a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1907. évi október hó 13-án 15.330. sz. a. kelt rendeletével annak beigazolása alapján, hogy tényleg az állami gyermekmenhely kötelekébe tartoznak, állami és államilag segélyezett községi iskolákban a tandíj, felvételi vagy beiratási díj fizetése alól felmentett.

Az izraelita vallású tanulók az elsorolt díjakon felül a beiratások idején tartoznak még a hitoktatásért járó díjakat egész évre előre, és pedig a helybeliek 2 koronát, a vidékiek 4 koronát fizetni. A vallástanításért fizetendő díj elengedését a hitközség előjárásánál augusztus hó közepéig lehet kérelmezni.

Az évi „Értesítő Könyveske“ árát, 12 fillért csakis az a tanuló tartozik osztálytanítójánál lefizetni, ki mint ujone iratkozik be, vagy más iskolából lép át és ilyenek hiányában vétetik fel. Aki a kapott „Értesítő Könyveske“-jét a jövő tanév kezdetén osztály tanítójának bármi okból átadni nem tudja, a másod példányért 1 koronát tartozik fizetni.

Az iskolai gondnokság csakis azokat a szegénysorsu tanulókat ajánlja tandíjmentességre, kik szegénységüket, ha helybeliek, a városi hatóság előtt és ha vidékiek, lakóhelyük községe előjáráságától kiállított községi bizonyítvánnyal igazolják.

A beiratási időben d. e. 11 órakor tartatnak a felvételi javító és magánvizsgálatok.

Hogy a tanuló születési ideje, (év, hó, nap) helye, anyanyelve, vallása, a szülő, vagy gyám neve, foglalkozása, lakhelye, (utca és házszám) pontosan bejegyeztethessék, kéretnek a szülők vagy gyámok, hogy gyermekeiket, gyámoltjaikat a beiratásra elkisérjék.

A tanulóknak, ha nem helybeli születésű, életkorát születési bizonyítvánnyal (keresztlevéllel) kell igazolni.

Az elemi mindennapi iskolába járás kötelezettsége kiterjed mindazon gyermekekre, kik 1896. évi szeptember hó 1-től egész 1902. évi augusztus hó 31-ig születtek, vagyis kik életkoruk 6 évét betöltötték és 12 évnél nem idősebbek. Az a tanuló, aki a tanév második felében tölti be 12-ik életévét, köteles a tanév végéig a mindennapi iskolába járni.

A ragályos bajban szenvedő, vagy undorító betegségben levő avagy hülye tankötelesek az iskolába föl nem vehetők. A felmentést orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni.

Az a szülő, vagy gyám, kinek gyermeke, vagy gyámoltja a beiratások alkalmával bármi okból visszautasított, panaszával az iskolai gondnoksághoz fordulhat.

Különösen figyelemztetnek azok a szülők vagy gyámok, kiknek gyermekei vagy gyámoltjai (fiúk vagy leányok) az elemi iskola 4-ik osztályát befejezték és még 12 évesek nincsenek, ha csak középiskolába vagy polgári leányiskolába nem lépnek, hogy a törvényszabta összes tantárgyakból a szükséges oktatásban részesülhessenek és a népiskola számára előírt ismereteket teljesen elsajátíthassák, ily tanköteleseket az elemi mindennapi iskola 5-ik, vagy ha ezt elvégezték, a 6-ik osztályába beirassák.

Vidéki tanulók hiteles iskolai bizonyítvány alapján vétetnek fel a következő osztályokba. Ily bizonyítvány hiányában vizsgálat alá vetetnek.

Az iskolai gondnokságnak 1902. évi február hó 2-án tartott ülésén hozott határozatánál fogva a vidéki tanulók a beiratásokra kitűzött hét nap alatt a felvételre előjegyezgethetik magukat, végleges felvételük azonban a rendes beiratkozások után és csak abban az esetben történhetik meg, ha ezt a népoktatási törvény által megengedett létszám, vagy a tanterem területe megengedi.

Az oly tanuló, ki egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert, csak abban az esetben mehet a következő osztályba, ha az előző és leendő osztálytanítója előtt javító vizsgálatot tesz.

A védhimlő oltásról szóló törvény értelmében a népiskolába lépő minden tanköteles gyermek köteles felvétele alkalmával a jó sikerrel végzett oltást, vagy e kötelezettség terhe alól való felmentést bizonyítvánnyal, vagy más módon, vagy azt igazolni, hogy a legutóbbi 5 év alatt természetesen himlőt állott ki.

A 11 éven felüliek újraoltásukat szintén bizonyítvánnyal tartoznak igazolni.

Azok a szülők vagy gyámok, akik szeptember hó 15-ig gyermekeiket vagy gyámoltjaikat be nem iratják és rendszeren iskolába nem küldik, az 1868. évi XXXVIII. közoktatási és az 1876. évi XXVIII. „Népiskolai hatóságok“-ról szóló

országos törvény alapján fognak büntettetni. Az iskolák igazgatói.

Beiratások a gazdasági ismétlő fiú- és leányiskolába. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1901. évi május hó 21-én 32.055. sz. a. kelt rendeletében, az állami elemi népiskolák számára kiadott utasítás III. fejezetének 29. §-a 7. pontjában elrendelte, hogy mindazon tankötelesek, (fiúk és leányok), kik az elemi iskolát befejezték, vagy 12-ik életévüket betöltötték, kötelesek 15 éves koruk betöltéséig az ismétlő iskolába járni, ha csak be nem igazolják, hogy: a) iparos- vagy kereskedő tanonc iskolába, b) felső vagy polgári népiskolába, c) felsőbb leányiskolába, d) középiskolába, e) szakiskolákba járnak.

A gazdasági ismétlő iskolai tankötelesek beiratása a mindennapi tankötelesek beiratását követő napokban és pedig szeptember hó 8-án, 9-én és 10-én a délelőtti órákban fog az állami elemi iskola épületeiben eszközöltetni.

A rendes tanítás szeptember hó 11-én délután 2 órakor veszi kezdetét az állami elemi fiú- és leányiskolák épületeiben.

A gazdasági ismétlő iskolában a tanításra télen (november hó 1-től április hó 1-ig) heti 5 óra, a szorgalmi idő többi szakában heti 2 óra fordítatik. A tanítási idő egy része vasárnapra esik. A tanítás teljesen díjmentes.

Az ismétlő iskolai iskolázást az említett rendelet egész pontossággal és teljes szigorúsággal kívánja végrehajtani, ép ezért azon szülőket, gyámokat, vagy gazdákat, kik 13—15 éves koru tanköteleseiket be nem iratják és rendszeren nem iskoláztatják, az illetékes hatóság a mindennapi népiskolában alkalmazott törvények szerint fogja büntetni. Az iskolák igazgatói.

A zalaegerszegi iparos tanonc iskolában az 1908/9. tanévi beiratások f. é. szeptember hó 6-án és 13-án délután 2—4 óráig tartatnak az állami elemi iskola egyik földszinti tantermében. Felkéretnek az iparosmesterek, hogy tanoncaikat kivétel nélkül, még azokat is, kik próbaidejüket nem töltötték is ki, a kitűzött napokon haladéktalanul beirattassák, mert azok a munkaadók, akik tanköteleseiket legkésőbb szeptember hó 15-ig az iparos tanonc iskolában felvételre önként be nem iratják, iskola mulasztással terhelteknek fognak tekintetni. A rendes tanítás a II-ik és III-ik osztályokban szeptember 14-én, az előkészítő és I-ső osztályokban szeptember 15-én esti 6 órakor veszi kezdetét.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A miskolci XI. országos sörárpa vásár f. évi augusztus hó 24-ikén fog megtartatni. Miről az érdekelteket oly megjegyzéssel értesítjük, hogy a vásárt illető részletes adatok a Borsodmegyei Gazdasági Egyesületnél (Miskolc) tudhatók meg.

II.

A szombathelyi m. kir. államépítészeti hivatal által legközelebb tartandó versenytárgyalások:

1. A burgó-radafalvi tht. közuton 18, 29, 31 és 36 számú betonátereszek ujjáépítésére. Költségvetési összeg 1996 K 40 f. Ajánlatok 1908. augusztus hó 17-ikén d. e. 11 óráig nyújtandók be.

2. A szombathelyi burgói tht. közuton a 15, 38, 39 és 83. számú betonátereszek 1574 K 10 f. előirányzati összegben belül való újbólépítésére. (Határidő ugyanaz.)

3. A csákányi vasuti uton levő 1. és a körmen—németújvári közuton levő 28. számú betonátereszek 1642 K 40 f. összegben belül való újbólépítésére. (Határidő u. a.)

4. A vasvár—zalaegerszegi tht. közuton a 2, 11, 18 és 20. számú betonátereszek 1254 K 77 f. összegben belül való újbólépítésére. (Határidő u. a.)

BITUMINA

tiszta bitumból készített valódi aszfalt tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

tetőfedőanyag

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSZEGEN.

5. Az Őriszentpéter—Zalalövői tth. között az 1, 10. és 24. számú betonárterezsek 839 K 75 f összegben belül való újjáépítésére. (Határidő u. a.)

6. A szombathelyi burgói tth. között az 26. számú hid 5632 K 02 f összegben való újjáépítésére. (Határidő augusztus 17-ikének d. e. 11 órája.)

7. A székesfehérvár-gráci állami közút 58, 59 és 60 számú műtárgyainak (alépitmény és vasfel-szerkezet) újjáépítésére. (Határidő augusztus 27-ikének déli 12 órája.)

Részletes felvilágosítások a szombathelyi m. kir. államépítészeti hivataltól nyerhetők.

Sopron, 1908 évi augusztus hó 1-én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Lapunk a két ünnep miatt egy nappal előbb jelent meg.

A vármegye rendkívüli közgyűlése. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága kedden rendkívüli közgyűlést tartott gróf Batthyány Pál főispán elnöke alatt. A közgyűlésen a törvényhatósági bizottság tagjai szép számban jelentek meg, miután a gazdákat közelebről érintő kérdés: a takarmánykiviteli tilalom kérelmezése is fel volt véve a tárgysorba. Ezzel a fontos kérdéssel az állandó választmány behatóan foglalkozott.

Elek Ernő válasza a takarmányhiány folytán bekövetkezett terhes gazdasági viszonyokat, indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság sürgönyileg kérje a takarmánykiviteli tilalom elrendelését s a takarmányeműekre vonatkozólag szállítási kedvezmények engedélyezését. A szállítási kedvezményeket a kukoricára, amelyet rendszerint a kedvezményből kizártak, szintén kiterjeszteni kéri. — Malatizky Ferenc még azt is szükségesnek tartja, hogy a szállítási kedvezmény oly értelemben kérelmeztesse, hogy a takarmányeműeket a vasutak önköltségi díjért szállítsák, mert az engedélyezni szokott kedvezmények mellett nagyobb távolságról nem lehet takarmányt szállítani. De nem elég a gazdáknak a szállítási kedvezmény, hanem gondoskodnia kell a kormányoknak arról is, hogy a kereslet kielégítést nyerhessen, amit egyrészt a szükségletre s az eladó takarmányeműekre vonatkozó adatok összegyűjtésével, másrészt takarmányeműek behozataláról való gondoskodással lehetne biztosítani. — Forster Elek azt indítványozza, hogy a vármegye intézzen feliratot a kormányhoz a takarmány szállításához szükséges prések rendelkezésre bocsátása iránt.

A közgyűlés elhatározta, hogy a takarmánykiviteli tilalom elrendelése, a takarmányeműeknek a vasutak által önköltségen való szállítása, takarmányprések adományozása és takarmányanyagok behozatala iránt a kormányhoz felterjesztést intéz s elrendeli a szükséglet és az eladó takarmány mennyiségére vonatkozó adatok begyűjtését.

A közgyűlés másik tárgya volt a kormány leirata aziránt, hogy a veszprémi hadgyakorlatok megkezdéséig a megyei utakon levő műtárgyak megfelelő karba helyeztessenek. A közgyűlés a szükséges költségek utalványozását a kormánytól kéri. — Csertán Károly indítványára kimondott, hogy a törvényhatósági bizottság felkéri a honvédelmi minisztert, hogy a hadvezetőséget a gazdasági termények kimelésére utasítsa.

A főfűlöpi és badacsonyi hajókikötők állami kezelésbe vételével kapcsolatban a közgyűlés úgy határozott, hogy az alispán a miniszteri kiküldöttel s a tapolcai utibizottsággal tárgyalja az átadás ügyét.

Esküvő. Dr. Strausz Sándor komáromi kir. törvényszéki bíró múlt héten tartotta esküvőjét Parragh Rafaela urleánnyal Veszprémben.

Hegedüs Gyula Máv. tiszt augusztus 8-án tartotta esküvőjét Bakonyi Paula urleánnyal, özv. Bakonyi Zsigmondné leányával.

Anna-bál Balatonfüreden. Zalavármegye ifjusága és a fürdőigazgatóság fényesen sikerült Anna bált rendezett Balatonfüreden. Az első négyest negyven pár táncolta. A következő hölgyek jelentek meg: Ábrányi Kornélia (Budapest), báró Splényi Ödönne—Blaha Lujza, Rubinek Gyuláné (Budapest), Vierian Elekné, Watty Józsefné és leánya (Baja), özv.

Weingruber Nándorné és leánya (Budapest), Szalay Gézané, Lithvay Rózsika (Piliszsántó), Honnel Margit (Budapest), Galamb Istvánné és leánya (Veszprém), Bank Rózsika, Jurárek Jánosné, özv. Gaál Lajosné és leánya, (Veszprém), Kelemen Samuné és leánya (Szatmár), Bermüller Alajosné és leánya (Pápa), gróf Batthyány Józsefné (Zalacsány), Bessenyei Ferenoné, dr. Hercfeld Samuné és leánya, Molnár Miklósné, Gálóczy Árpádné és leánya, Nagy Erzsike (Budapest), Csikvándy Ernóné (Csikvánd), Vilner Gyuláné (Veszprém), Urhelyi Alajosné (Arad), Szabó Margit (Arad), Mesterházy Jenőné, Tarányi Ferencné, Bezerédy Lászlóné, Kenessey Pongrácné, dr. Isoó Viktorné, Kenessey Pepike és Emmus (Veszprém), Schiffauer Rudolfné (Fiume), Schinnerlich Mórné (Budapest), Szűcs Dezsóné és leánya (Badacsony), Blaha Sándorné, Lenk Ödönne és leánya, Zemand Károlyné és két leánya stb. A tánc kedélyes hangulatban reggel 7 óráig tartott.

A miniszter a tapolcai tüzkárosultakért. Darányi Ignác földművelési miniszter, a tapolcai kerület orsz. képviselője meglátogatta a tüzvész által sujtott várost s a tüzkárosultak segélyezésére irányuló akció irányítása céljából szűkebb-körü értekezletet tartott. A miniszter a károsultaknak 1000 koronát adományozott, féláron vetőmagot helyeztet kilátásba, továbbá megígérte, hogy a leégett házak tulajdonosai kamatmentes építési kölcsönt kapnak abban az esetben, ha a város a kölcsönért szavatosságot vállal.

A zalaegerszegi főrabbi jubileuma. Engelsmann Izrael, a zalaegerszegi izr. hitközség köztisztelőben álló ősz főrabbija ötven éve teljesíti nemes hivatását. Ez alkalomból a hitközség ünnepélyt rendez a főrabbi tiszteltetésére s valószínű, hogy a tiszteltreméltó pap felsőbb kitüntetésben is részesül.

Az utak javítása. A veszprémi hadgyakorlatok idejére az utak, a kormány rendelete folytán, jókarba helyezendők. A múlt héten Zalaegerszegre érkezett Hadzsi Agil miniszteri műszaki tanácsos, hogy a munkálatokat vezesse.

Jegyzőválasztás. A megüresedett zalaszentmihályi körjegyzői állásra tizenegy pályázó közül, tekintélyes szótöbbséggel *Anders Károly* helyettes körjegyzőt választották meg.

A tapolcai tüzkárosultakért. Árvay Lajos alispán a tapolcai tüzkárosultak részére a könyöradomány gyűjtést elrendelte s e tárgyban a következő felhívást bocsátotta ki: Tapolcán f. évi július hó 30-án délután háromnegyed két órakor, a vizsgálat adatai szerint egy 6 éves fiu gondatlanságából tűz ütött ki, a nagy szélviharban szerte szét szállingó tűzszilánkok, a hónapok óta tartó szárazság folytán amugy is gyúlékony szalmával fedett házak és az udvarokon felhalmozott gabona és takarmány eműek lángra élesztésével rövid egy óra múlva a község öt utcajártó lángba borították. Dacára annak, hogy úgy a helybeli, mint a szomszédos községek tüzoltósága a tűz helyszínére kellő időben megérkezett, a tűz által okozott kitarthatatlan óriási hőség miatt a mentési munkálatok majdnem kizárva voltak és a tűz terjeszkedését is alig lehetett megakadályozni. Elégett 91 lakoház, 170 melléképület, összes gabona és takarmányemű, gazdasági felszerelések, ruhaneműek és számtalan baromfi. 105 legszegényebb sorsu család lett hajléktalanná s nem maradt életfenntartásukra szükséges betevő falat kényerük. A helyszínen személyesen is meggyőződtem arról, hogy a károsultak nyomora óriási és kétségbeesítő. Az eddigi becslések szerint a tűz által okozott kár értéke az 500,000 koronát meghaladja, melyből ugyan biztosítás folytán körülbelül 200,000 korona megtérül, azonban ez, miután nagyobb részt csak a háztetők voltak biztosítva, a százkra menő inségbe jutottak nyomorán keveset fog enyhíteni. A tüzkárosultak segélyezésére a könyöradomány gyűjtést elrendelem.

Zarándoklat Nagymáriacellbe. Békefi Elek zalakoppányi közs. iskolai igazgató tanító, róm. kath. kantor kezdeményezésére és vezetése alatt Zalakoppány és környékének vallásos népe — annak öröme, hogy a bortermelemből élő községnek s körjének a fillokszera pusztítása nyomán másfél évtized óta tartó felújítási küzdelme immár teljesen és sikeresen befejeztetvén, szülőhegyeik előbbi termékenysége és vele a hajdani jólét visszatérőben van — népes zarándok utra Nagymáriacellbe indul szeptember 8-án vagyis kie-

asszony napján. Az utazás kizárólag vasuton történik és az ott tartózkodással együtt 4 napot vesz igénybe. Részt venni óhajtok jelentkezhetnek s az utiköltségről és minden egyéb tudnivalókról felvilágosítást nyerhetnek (legkésőbb szept. 5-éig) Békefi Elek igazgatótanítónál. Megjegyezzük még, hogy a zarándoklat lelki vezetését Berkovics József szepetneki (nagykanizsai járás) plébános teljesíti.

Bevonulnak a tartalékosok. A helyben állomásozó 7. honvéd huszár osztályhoz ezen hét folyamán 220 tartalékos huszár vonul be gyakorlatra. Ezek, miután a laktanyában nincsen, hely az egyes házaknál fognak beszállásoltatni. Nálunk maradnak e hó 28-ig, a mikor Veszprém tájkárára mennek király gyakorlatra és csak szeptember 20-án térnek ismét vissza.

Anyakönyvi kinevezések. A vármegye főispánja a kiskomáromi anyakönyvi kerületbe Trosits Mátyást; a keszthelypolgárvárosi anyakönyvi kerületbe Gödbaum Józsefet s a draskoveci anyakönyvi kerületbe Patai Józsefet anyakönyvvezető helyettesekké kinevezte.

Velika szokolszka szladnost u Ljutomeri. Ez a néhány szó azt jelenti, hogy Luttenbergben nagy ünnepség lesz, amelyre a Stayer vendek nagy plakátokon invitálták meg a mi vendjeinket. A vend falvak korcsmaiban mindenütt ott ékeskedett a falragasz, amelynek azonban nem sok fogantja van, mert a magyarországi vendek nem huznak stajer fajrokonaihoz. Hogy miért hívják a vendeket Luttenbergbe, azt jól tudjuk. Nem kizárólag mulatság végett, hanem egy kis magyarfalást szeretnének a szokolistikáktól látni a becsületes vendek közé, akik eddig még nem ismerik a nemzetiségi mozgolódást és szépen magyarosodnak. Jó lesz ügynöki, hogy a mulatságrendezőkhöz hozzájuk ne férközzenek s a stajerek meg ne tanítsák őket a nemzetiségi tömörülésre.

A piac reformálása. A vásárrendtartásról alkotott 1148/ai. 1907. jkv. 65. számú vármegyei szabályrendelet életbeléptetésével városunkban is különféle változások léptek életbe a piacon. Így többek között az egyforma árucikk részére a helyek egy csoportban jelöltettek ki azzal, hogy ezen árucikk csak a kijelölt helyen árusíthatók. A vevő közönség tehát könnyű szerrel szerezheti be szükségleteit; nem kénytelen egyik helyről a másikra menni vásárlás közben. A sátrak ezentul a járda felé fordítva építhetők, csak hogy ilyen módon megkíméltesse a közönséget attól a kellemetlenségtől, hogy nyáron a poros uttesten, télen pedig néha bokáig sárban járva juthasson a sátrához. Az aszfaltról könnyűszerrel vásárolhat ezentul mindenki.

A vasvári bucsu. Ma van a vasvári bucsu, amelyre sok ezer ember szokott összeseregleni. Már esütörtök óta zarándok csapatok vonultak át a városra ajtatos énekléssel. A tegnapi hideg eső uton ért néhány csoportot s a bucsusok agyon ázva-fázva értek a városba.

Az ideai termés. A magyar királyi földművelésügyi miniszter legutóbb kiadott kimutatása szerint az ideai termés vármegyénk területén következő eredményt mutat: buza 92453 kat. hold bevetett terület után átlag holdankint 5.35 mm. összes termés 67800 mm. Az 1907 évi volt 75624 mm. Rózsa és kétszeres 82466 bevetett hold, átlagos termés 4.05 mm. holdankint, összesen 499.000 mm. A múlt évi termés 457.826 méterháza. Arpa 42397 kat. bevetett terület, átlag holdankint 5.79, összesen 245.500 mm. Múlt évi termés 288.722 méterháza. Zab 25534 bevetett kataszt. hold, átlag holdankint 4.74, összesen 131.900 mm. A múlt évi termés 150.812 méterháza. E kis statisztikai táblázatból az látszik, hogy vármegyénk ideai gabonatermése jóval silányabb a múlt évinél.

Az ujoncok bevonulása. A hadügyminisztérium elrendelte, hogy az 1906-ban besorozott magyar honosságu legénység, ha a rekruták bevonulása folytán a létszám betelik, csak az esetben szabadulhat, ha szolgálati idejüket 1906. október elseje előtt kezdték meg. Az 1905-ben sorozott katonák, akik igényt tarthatnak szabaduláshoz, de akiknek tovább szolgálása kívánatos lenne, ha önként tovább szolgálnak egy évig, ezért három fegyvergyakorlatot számítanak nekik. A rekrutákat az összes csapatokhoz 1908. október 6-án kell bevonni a tényleges szolgálatra. Az egyéves önkéntesek, valamint a haditengerészet rekrutáit október elsején hívják be.

Elismerés. Breisach Sámuel könyvkereskedő már 25 évet meghaladó idő óta választmányi tagja a zalaegerszegi önkéntes tűzoltó egyesületnek s ennek erkölcsi és anyagi fellendülése körül buzgó tevékenységet fejtett ki. Ezért a parancsnokság Breisach Sámuel érdemei elismerésül tiszteletbeli osztályparancsnokká kinevezte s részére az országos tűzoltói szövetség által alapított 25 éves szolgálati érmet kiosztotta. A szolgálati érmet folyó hó 20-án délután 6 órakor adják át a tűzoltók ünnepség keretében a szertár udvarán. A jubilánshoz Boschán Gyula ügyvéd, egyleti elnök intéz beszédet. Noha az ünnepség a csapat házi ünnepe lesz, a parancsnokság mindenkit szívesen lát.

Cseregyerek. Egy megyénkbeli egészséges, szép vidéken lakó intelligens falusi tanító cserébe adná a zalaegerszegi főgimnázium I-ső osztályába járó fiát falusi levegőre (levegőváltásra) utalt vagy mástéle életkörülmények miatt kiadó fiúért vagy leányért. Cím a szerkesztőségben megtudható.

Az ollári urodalom parcellázása. A gróf Festetich Tassiló tulajdonát képező ollári urodalom parcellázása alkalmával egyesek részéről letett bánatpénzeket a helybeli m. kir. adóhivatal — felsőbb rendeletre — a pesti hazai takarékpénztárhoz szállította be. Ebből az látszik, hogy minden vállalkozó megkapja azt a területrészt, melyre annak idején reflektált és a melyre bánatpénzt is tett.

Uj vasuti megállóhely. Megemlékeztünk arról, hogy Csáktornya község a Déli vasut s az államvasutak igazgatóságától a tanfőképző intézet mellett új megállóhely létesítését kérte. A Déli vasut igazgatósága mult héten értesítette a községet, hogy a megállóhelyt hajlandó létesíteni, ha a költségeket Csáktornya község s vidéke magára vállalja.

Az elhagyott férj. Alsólendváról a következő brutális esetről írunk. Berglee Vendel felsőlakosi gazda rosszul élt a feleségével, ütötte verte az asszonyt. Berglecné megunt a sok ütletet, otthagya az urát s bement Alsólendvára szolgálni. A férj a következő vasárnap utánna ment s mikor az asszony megtagadta a hazatérést, kötéllal a kocsisoz kötötte, a lovai közé csapott és úgy hurcolta végig a városon az asszonyt, aki kénytelen volt a kocsit után futni. A járókelők megállították a kocsit s a sikoltozó nőt kiszabadították a brutális ember kezéből.

Tüntető bucsusok. Muraközéből írják, hogy most már a horvátországi Mária Biztriczére járó bucsusok is felesaptak tüntetőknél. Visszatérőben a zászlókra és derekukra horvát nemzeti színű szalagokat kötöznek, s a szalagokon horvát felírások ékeskednek, amelyek Máriaéhoz fohászkodnak »horvát« hivi érdekében. Egy ilyen bucsuscapatot, amelynek tagjai közül többen alaposan be voltak csipve, a csáktornyai rendőrség feltartóztatott s a szalagokat leszedette. A zászlótartó erre földhöz esapta a zászlót s éketlen káromkodással eltávozott. A többiek hatalmas tüntetést rendeztek s zarándokokhoz nem illő módon szidalmazták a hatóságot.

A Balaton halászata. A Balatoni Halászati részvénytársaság 1907/908. évi zárazamadásai szerint a halászat 57.000 K tiszta jövedelmet hozott, amelyből minden részvényre 40 K osztalék jut.

Düledező ház. Özvegy Kovács Károlynának a Wlassics-utcában levő lakóháza olyan rozzant állapotban van, hogy annak minden peroben való összeomlásától kell tartani. A megejtett hatósági szemle alapján elrendelték, hogy a tulajdonos a járdát alkalmas korláttal vegye körül és roskatag épületét azonnal bontassa le, mert különben a hatóság hordatja le a düledező házat.

Balatonfüred látogatottsága. Balatonfüreden augusztus elsejéig 1592 állandó és 2607 átutazó vendég fordult meg.

Szódavizgyárosok legelőnyösebben szerzik be szénsav szükségletüket a kartellen kívüli Muschong buziásfürdői szénsavműveknél, melyek a világhírű buziásfürdői forrásokból szállítják a természetes, vegyileg legtisztább folyékony szénsavat, mely a szodaüveg fejet egyáltalán nem fogja, miáltal a gyáros tetemes megtakarítást ér el. Nagyobb szükségletnek mielőbbi fedezését ajánljuk, mivel a nagyszámu megrendelések a beérkezés sorrendjében eszközöltetnek.

Zivatatok. A mult héten a vármegye több részében erős zivatatok voltak s jelentékeny károkat okoztak. A hét elején a Balaton mellett

dühöngött a vihar, amely csendes esővel kezdődött. Majd orkán keletkezett s rettenetes dörgés villámlás közben felhőszakadás omlott a vidékre. A legerősebb volt a zivatar Kővágóórs és Révfülöp vidékén, ahol akkora víztömeg rohant végig a szőlőkön, hogy a tőkétet lesodorta. Az épülőben levő balatonparti vasut töltése felfogta a vizet, az átereszek képtelenek voltak azt levezetni s valóságos áradás keletkezett. A Balaton háborgott, rengeteg hullámokat vetett s a tarajos hullámok kifutottak a partra. A villám több helyen lecsapott. A szőlőkben rengeteg sok a kár s több parti birtokos, akik amiatt szenvedtek, hogy az épülő vasuti töltés felfogta a vizet, kárterítési pert akar indítani. A vihar dühöngött az egész Balaton parton s a somogyi oldalon Fonyód körül kulminált. A rohanó áradat a vasuti töltéseket tele hordta kövel s az utakat erősen megrongálta. Zalaegerszeg vidékén csak erős szél volt, amely a szőlőkben jelentékeny károkat tett.

Vesztett eb. A tapolcai járáshoz tartozó Haláp község határába ismeretlen helyről egy veszett kutya tévedt, mely a legelésző sertésfalca közé került és sok disznót megmárt, míg a kanásznak sikerült az ebet ártalmatlanná tenni. Jelentésére a hatóság vizsgálatot rendelt el és a sertés falckat szigorú zár alá helyezte.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Leves, kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvenessé teszi az iszákosságát a szesz ital. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy 1500 köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul és németül levelezünk.

Ingyenpróbákat a valódi Coza-porból bérmentesen küld levélbeni felszólításra az alantani cég.

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 576 (Anglia).

Levelek 25, levelező lapok 10 fillérrel bérmentesen átvendők.

Szőlőtermés. A földmívelési miniszterium közlegeinek jelentései alapján készült hivatalos kimutatás szerint az idei bortermés jó közepesnek ígérkezik. A tartós szárazságot a szőlők sok helyen megsínylették, néhol fellépett a peronospora és lisztharmat. Tavalyi borkészlet csekély s remélhetőleg a borárak az idén is magasak lesznek. Zalavármegyére vonatkozólag a hivatalos jelentés a következőket mondja: A tartós szárazság következtében több helyen a szőlőbogyók hullani kezdenek. Egyes helyeken a peronospora, lisztharmat is fellépett; egyes helyeken kisebb jégverés is volt. A terméskilátás jó közép. Eladásra váró borkészlet több helyen található. Az árak minőség szerint 44—200 korona között váltakoznak. — A Balaton vidékéről mult héten azt az értesítést kaptuk, hogy az utóbbi esőzés folytán beállt gyorsabb fejlődés folytán a szemek felrepedeznek.

Erő és egészség jár a jól megválasztott sósborszesz nyomán. Erőt és egészséget ad az Erő-sósborszesz, amely reuma, osz, szemgyengeség, viszketőség, hajhullás stb. ellen fölülmulhatalanul jó háziszser. T. olvasóink saját érdekükben tegyenek próbát az Erő-sósborszeszrel, amely mindenütt kapható 40 filléres próba-üvegekben is.

Végre nem szorultunk már rá, hogy mestersegesen előállított szénsavat használjunk. A Buziásfürdőn létesített nagyszabású szénsavművek természetes, vegyileg legtisztább szénsavat bármely mennyiségben kartellen kívül szállítanak a világhírű buziásfürdői természetes szénsavas forrásokból.

Időjárás. A mult hét elején az esőt erős lehülés, majd szél követte. Az idő állandóan hűvös maradt s nyoma sincs a kánikulai melegnek. Más években ilyenkor szokott a legizzasztóbb idő lenni, most pedig elő kell szedni a felső

kabátokat, félre kell tenni a nyári gunyát. A rekkenő május és június után úgy látszik korai őszi következik. Mert valóságos őszi hangulat köszöntött ránk. A hőmérő éjszakánként 8 R fokig is leszállt s pénteken az ólmos eső zuhogott. Délután kiderült s az idő melegebbre változott. A espadék még mindig nem sok, csak meleg idő következéské utána.

A végrehajtási novella, magyarázatokkal és jegyzetekkel ellátta Dr Marschalko János az igazságügyminisztumhoz beosztott kir. törvényszéki bíró és Dr Török Sándor budapesti ügyvéd. A magyar jogászvilágban ismert szerzők a végrehajtási novellát beható tanulmány tárgyává tették és minden egyes törvényszakaszhoz érdekes és figyelemre méltó megjegyzéseket fűznek. Mindenki, aki a törvény által akár hitelezői, akár adósi minőségben érdekelve van, az új végrehajtási törvény utvesztőjében megtalálja a könyvben, mely a jogász által ép úgy használható, mint a laikus által, a kellő utbaigazítást. Szerzők a törvényjavaslat általános indoklását, valamint a Bakonyi orsz. képviselő előadói beszédét, melyek igen értékes joganyagot tartalmaznak, teljes terjedelmében közlik. A törvény lényeges újításait mindenütt kiemelik, egyuttal élesen világítanak be a forgalmi életben beállandó nagy változásokba, melyeket a törvény elő fog idézni. Külön fejezetet szentelnek szerzők a háztulajdonosoknak, kikre szerzők szerint „szomorú idők“ fognak bekövetkezni, a minek tekintve, hogy többen vannak lakók, mint háziurak, igen sokan fognak örülni. Szerzők szerint megszűnt az a kínos látvány, a mit költözési napokon a rendőri karhatalommal visszatartott ingók és a kapu alatt sirázkodó lakók nyújtottak. Szerzők könyvből általában véve az az impressio merithető, hogy a kisember hitele megszűnt, de megszűnt a nagy nyomorúsága is. A törvénynek egyes intézkedéseivel szerzők az észlelt hiányokra rámutatnak. Számos felsőbbbírósi döntést közölnek és utalnak a képviselőházban egyes szakaszok körül megtartott vitára. Utmutatás foglaltatik a könyvben arra nézve is, hogy a törvényben a régi végrehajtási jog fenntartása érdekében szükséges bejelentéseket hol és mikép kell benyújtani és mikép kell azokat felszerelni. Végül nagyon hasznavehetővé teszi a könyvet az ahoz csatolt kimerítő betűrendes tárgymutató, melynek kapcsán a szakember és a laikus egyaránt könnyen találhatja meg a könyvben az őt érdeklő részeket és fejtegetéseket. A könyv ára 3 korona és minden könyvrusnál kapható.

Baromfiállítás. A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete, karöltve a Baromfi-tenyésztők Országos Egyesületével f. évi október hó 25, 26 és 27-én Sopronban országos baromfiállítás és tenyészbarmfi vásárt rendez. Ezen kiállításon a magyar és az osztrák földmívelésügyi kormány nemes baromfiszükegletét fogja beszerezni, miért is előreláthatólag nagy számú nemesfajú baromfinak jó áron való értékesítése lesz lehetséges. Az esetleges érdeklődők forduljanak a Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesületéhez Szombathelyre, hol a bővebb felvilágosítások szívesen megadatnak.

Piaci árak a legutolsó betéviszáson 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 100	Kor. 10
búza		21.60	—
rozsa		17.60	—
árpa		16.—	—
zab		15.50	—
kukorica		—	—

Messaline - és „Henneberg“
Radium - Selyem - selyem K 50 f-től
Louisine - feljebb bérmentesen és
Taffet - vámentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

Nyilt-tér.

Dr TOMPA
egyetemes orvostudor és fogorvos-specialista
lakik és rendel Zalaegerszegen Munkácsy-
utca 1. sz. a. Comin-féle ház.

„A Magyar Paizs” legutóbbi számában megemlítetted, hogy Kosztolányi M. kereskedő egyik inasa és kocsisa nagy murit esaptak a Kummerben.

Ezen hiradást azért is helyreigazítani kérem, mert 1. nevezettek mulatása nem nálunk történt és másodsor pedig azért is, mert kávéházam jó hírneve és további fentartása érdekében én mindenkor éber figyelemmel voltam a multakban is arra, hogy ilyen gyanus egyének itt ki ne szolgáltatassanak és gyanút keltő mulatozásra ismételt, de bizalmasan, a városi rendőrség figyelmét is felhívtam.

Zalaegerszeg, 1908 augusztus hó 14.

Kummer Gyula
kávéház-tulajdonos.

Válasz a „Zalabéri esendélet” című közleményre:

A „Magyar Paizs” című lap f. hó 13-iki számában a Zalabéri esendélet címén egy közlemény jelent meg ellenem, nyilván Felner Manó tanító sugalmazásából, amely leírja, hogy én az ottani izraelita tanítót Felner Manót és áldott állapotban levő nejét üldözöm, sőt őket fiammal együtt tettelegesen bántalmaztam is. — Az egész eset elferdítve került a nyilvánosság elé, mert a dolog megfordítva áll és az üldözö és verekedő nem én vagyok, hanem a tanító; aki az én gyenge testalkatu fiamat f. hó 11-én este az Olvasókörben orozva megtámadta és botjával véresre verte. A bűnügyi feljelentés megtételével ügyvédemet már másnap meg is bíztam. A tanító egy civakodó ember, kinek nemesak velem, hanem hitközségünk többi tagjaival is volt már sok baja. — Együttal kijelentem, hogy a közleményben foglalt valótlan állítások miatt is az illetékes bíróságnál szintén orvoslást fogok keresni.

Zalabér, 1908 augusztus hó 14-én.

Tisztelettel
Günsberger Gyula.

Rohitschi étvágyat szerez,
Tempel-forrás elősegíti az emésztést és szabályozza az anyagcserét.

Magyarországi nagy raktár
HOFFMANN JÓZSEF Budapest,
V. Báthory-utca 8. sz.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.
Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

HIRDETÉSEK
felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak
felvétetik
Tomka György
vas- és fűszerkereskedésében
Alsólendván.

D. Horváth Győző
vas-, szerszám-, vasalás-, fűszer-, festék-, cement és
építkezési cikkek kereskedése
Zalaegerszegen.

Allandó raktár:

Gazdasághoz és háztartáshoz:

Rudvasak, ekerészek, gazdasági gépek, láncok, szerszámok, kitűnő kovácsművészen, zománcozott edények, rézárúk, konyha és háztartási cikkek, solingeni acélárúk. Fűszerek, teák, rumok, gazdasági és konyhakerti magvak.

Építkezésekhez:

Hydraulikus és portland-cementek, elszigetelő aszfalt és kátrány fedőlemezek, falmastix, carbolineum, kátrányok. Épületfa, deszka, léce, vasalás, festék, olaj. Kályhák, takaréktűzhelyek.

Vadászati cikkek:

Fegyverek, forgópisztolyok, töltények és serétek.

**Jól nevelt fiuk
tanulóul felvétetnek.**

Szilvát

bármely mennyiséget
megvesz

REICH Samu
pálinkanagyfőzde-tulajdonos
Zalaegerszeg.

Kerületi képviselőt

keres, gazdasági gépeinek árusítására a

„Nicholson” gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN, VI., Váci-ut 17. szám.

Szép uri birtok eladó.

1 órányira Gráztól, kb. 57 hold erdő, szántó föld és rét, kb. 2000 termő gyümölcsfa, nagy terméssel, 16 szoba, 2 konyha, 30 állatra istálló, jégverem, méhes, baromfiudvar.

Uriház parkkal, nagyon szép vadban gazdag vidék. Élő és holt felszerelés (nagy szénakészlet)

nagyon olcsón eladó.

Ajánlatok; Gösting, Villa Viktoria.

GODDAM!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem irtó szer.

Cook és Johnson
amerikai szab.

tyukszem
gyűrűje.

1 drb 20 fillér, 6 drb 1 korona, postán 20 fillér portó.
Kapható a Monarkia minden gyógyszerárán és drogeriájában.

Amerika.

Elutazás Havrból minden szombaton,
Bécsből minden kedden.

A francia vonal

által az amerikai vasutakra szóló jegyek minden állomásra kaphatók.

Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve csak a

Francia vonal által

Bécs IV. Wiedener Gürtel No/6. (A Déli és államvasutak állomásával szemben.)

Tessék a címre vigyázni!

(Hirdetési jog a m. kir. Belügyminiszter által 113.674/904 sz. a. engedélyezve.)

TEAVAJAT

megvételre keres

bármily mennyiségben

Szántó Adolf és Tsa
BUDAPEST, VII., István-ut 67.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus

Telefon sz. 43.

ZALAEGERSEGEN.

KÉSZIT:

Furott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.

Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.

Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Uj és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.

Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékekkel vagy anélkül.

Vízvezetékek és csatornázások létesítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.

Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezesség mellett átalakít.

Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

TARCSA gyógyfürdő Vas megyében.

Glaubersótartalmu szén-savdus vasforrások.

Vizgyógyintézet külön férfi és női osztállyal. Vasláp (moor) és természetes szénsavas, vasas és pezegő fürdők. A tarcsai vasláp, mely a Franzesbádival egyenértékű. Dr. Hankó tnr. a tudományos akadémia tagjának vegyelemzése szerint Magyarországon a legjobb, sőt a világhírű Marienbadit is jóval felülmúlja. Neuheimi gyógymód. Te-, kefir-, savókura, villamvilágítás, fenyvesek, kellemes, hűvös éghajlat. A női szervek bántalmái, sápkór, vérszegénység, ideges bántalmak, szívbajok, csuzos megbetegedések, továbbá a légzési-, emésztési- és vizeleti szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. Fürdőorvosok: Dr. Bartha Kornél v. tanársegéd és Dr. Glück Gyula.

Évad május hó 17-től szeptember hó 15-ig esetleg végéig.

Elő- és utószezonban tetemesen olcsóbb árak Tarcsai Károly forrás kedvelt borviz és hurutos bántalmaknál kiváló hatása. Kivánatra prospektus. Posta-, távirde- és vasuti állomás, közvetlen vasuti kocsi közlekedés „Tarcsa fürdő“ felirattal.

Nevelőnőnek

ajánlkozik előkelő családhoz egy intelligens nő, ki polgári iskolát végzett. A magyar és német nyelvet egyformán bírja. Iskolai vizsgákra előkészít és zongorázni is tanít. Működési bizonyítvánnyal rendelkezik. Nem annyira nagy fizetésre, mint inkább családi bánásmódra reflektál.

Cím a kiadóhivatalban.

Sok pénzt

takaríthat meg, aki kályháját és takaréktüzhelyeit általam javíttatja, vagy átrakatja fa-, szén- és koksztűtésre, tüzmentes téglából épített tüzzekrényel. Nincs többé szén- és szénmérgezés a szobákban, ha bizalommal hozzám fordulnak. 14 évig dolgoztam mint segéd bel- és külföldön, többek között Ó Fensége József főherceg alesuthi birtokán, Frigyes főhercegnél Feltoronyban, Rainer főhercegnél Badenben, Mária főhercegnél Haliban (Steyer), Alfonz spanyol király altnünsteri kastélyában (Felső-ausztria), hol a legnagyobb megelégedést és bizalmat nyertem.

Itt Zalaegerszegen való önállósításom óta szintén a legnagyobb megelégedésben részesültem.

Ajánlom megtekintésre dús választéku raktáramat elsőrendű, esinos és olcsó

cserepkályhákából.

Minél számosabb megrendelést kérve, gyors és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok.

Kiváló tisztelettel

BACH LAJOS

kályhás

Zalaegerszeg, Munkácsi-utca 6., Korányi-ház, a Központi kávéház mellett.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-féle MARGIT CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrátkát (Mitesser) és minden más bőrbajot. Elsimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár: Zalaegerszegen KOCSUBA EMIL gyógyszerára.

Páratlan és csodás hatása.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni
ugy forduljon

a „Kalap Királyhoz,”

mert neki óriási raktára van

kalap-, ing-, nyakkendő-, férfi és gyermek öltönyök és felöltökből.
Dus választék valódi amerikai, schewreaux férfi, női, gyermek cipőkben!

Megtekinthető vétel kényszer nélkül!

Pontos kiszolgálás!

Olcsó árak!

Mély tisztelettel

Korein Viktor.

BUZIÁSI PHÖNIX
ASVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT.
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALIVIZ.
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

120 darab tenyésztésre való számfölötti **anyabirka**, továbbá Angliából importált kan- és a sárvári hercegi urodalomból származó anyák után nevelt telivér **yorkshire malacok eladók** és ilyenekre előjegyezhető élősuly kgr.-kint 1.60 korona árban.

Cser- és bükk hasábfa — a nagyobb készletre való tekintettel — mérsékelt áron kapható

Eitner Sándor

salomvári gazdaságában.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvaszapparával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott belülről és felkülsőre tanulóvizsgálatnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Málnaszörp

erdei málnából készítve I^a minőségű, garantált tiszta, kapható kgként 1-20 K-ért
Lenk Ottó gyógyszerésznél
Holicson.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

NOXIN

A szabadalmazott KULCSMÁRKÁVAL.

Minden jobb üzletben kapható.

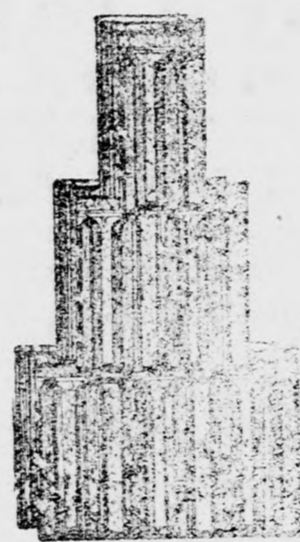
HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Vadászok figyelmébe ajánlom nagy raktáramat új és jókarban levő **vadászfegyvereket**, valamint az összes hozzátartozó cikkeket. Mindennemű varrógépek, kerékpárok, forgópisztolyok, gramafonok (beszélőgépek), takaréktűzhelyek és mindennemű alkatrészek. — Nagy javító műhely.

Szives támogatást kér

HORVÁTH IMRE
műlakatos és varrógép-kereskedő.

Nagykikinda; gyártmány. Bohn-féle szabad. biztonsági átfedő eserep 272. szám.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep a szakmában Ausztria-Magyarországon a

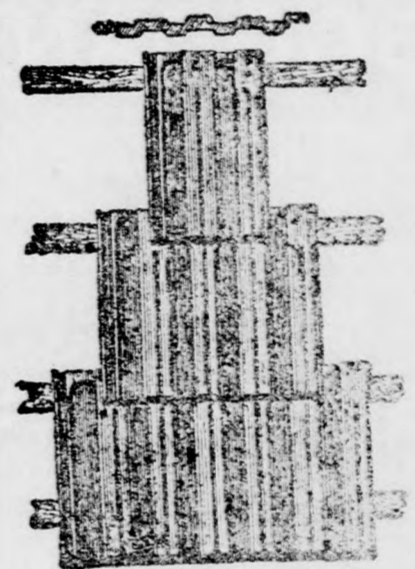
BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK
NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapították 1864. Legelőkelőbb referenciák,

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő eserepekből, vasoxyd természetes vörös színben vagy kátrányozva

Gyártmányok Bohn-féle szab. biztonsági átfedő eserepek. Legelőkelőbb, legszebb tetőzet. Képes átjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány. Szabad. biztonsági préselt átfedő eserep 253. szám.

6099/tlkv. 1908. szám.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, miszerint a körmend—zalalövő—örisszentpéter—muraszombati (magyar délnyugoti) h. é. vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a következő határnap tüzetik ki, ugymint: Háshágy, Zalalövő, Zalapataka és Zalamindszent községekre nézve

1908 szeptember 7-iki délelőtti 9 óra Zalalövő állomásra.

Az érdekeltek felhívtnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszések, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmatok s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívtnak mindazok, akik a fennebbi határokon a körmend—muraszombati h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvátéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak, ezeket 1908 évi október hó 10-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadni, akinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Zalaegerszegen, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság által 1908 julius 22-én.

Rutich Sándor, kir. törvényszéki bíró.

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHÁLÓ
Tyukszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHÁLÓ
Ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és kez-
művelési laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorégés legelőbb gyógy-
szere a BÉLHURUT-féle fektető áfonya-
gyógytea, kapható gyógyszerárak-
nál. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít
elsőrendű fűszeresek közvetítésével is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Sopronmegye). - Kérjen árjegyzéket!

ÉRŐSORSZESZ
Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és kez-
művelési laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

TÉRSZEGÉNYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGENSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGNER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHÉK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

TRIVOLI lényképzési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészi
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások selyemre,
bárszóra, fára, elefántcsontra stb. Brass, fűggeték, tü stb.,
azó üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sír-
kővekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

Deboza 2 kor.
Postal szállítás: **„FÉHÉR GALAMB”** Gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta feg-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű borsó, vés-
és levéltetűt és egyéb kár- és veszélyben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védekezési eszköz és ártalmatlan ellen-
Használati utasítás azeriai való eljárás mellett biztosítja
a feltétlen eredményt.
Vesérvédővel Magyarországra rászórt
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencséseje páratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegytároló r.-l-nál
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
3 nap alatt biztosan hat.
Tétele K 1-20
Dr. KOVÁCS Gyógyszertára
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollat-títhek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** Gyógyszertár **KISPEST,** Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítás a doboz rendelésénél.

PARIS SZÁLLÓ
Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 2-20 K-ig fejlebb, klasszikus-
nál és világhíres konyhával együtt. Fűdők,
előszoba kiváló, étterem, Vilamos vasúti
megállóhely az óceán pályaudvar és
halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 30. sz.
Elsőrendű konyha!
Naponta vacsora-estély!

Dr. KOVÁCS J.
Közvetlen rendelés-intézkedő
1000 Bécsi úton
szállásos házban
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrmeszerelési és az egész
világos elvadás terjedő.
Első és legnagyobb
magyar elvadás védő rész-társ.

A vármegyház átellenében levő
versenyáruházban
kaphatók:
utazó- és kézi bőröndök, férfi-
női- és gyermekcipők, keztyük-
harisnyák, turista ingek, és
egyéb férfi- és női divatcikkek
nagyválasztékban és versenyen-
kivüli olcsó áron.

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.
Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők,
terítők, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrócok és minden e szak-
mába vágó cikkekből álló dúsan felszerelt raktáramat,
az üzlet feloszlata céljából hatóságilag engedélyezett
végeladás
útján mélyen leszállított áron kiárusítom.
Gabonaszákok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb áron kaphatók.
Teljes tisztelettel
Weisz Sándor.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.
vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

SPECIAL-
GÉPGYÁR: szeszgyárak és szeszfinomítók } teljes gépészeti berendezése.
élesztőgyárak }
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak }

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.